

Aan de fractievoorzitters in de Tilburgse Gemeenteraad en het College van Burgemeester en Wethouders van Tilburg

Cc Raadsgriffie

Postbus 90155
5000 LH Tilburg

Tilburg, 9 mei 2021

Betreft: (Open) brief Meerstemmigheid 'Beeldengroep Wilhelminapark'

Geachte leden van de gemeenteraad Tilburg, geacht college van burgemeester en wethouders,

Wij waarderen het initiatief van de gemeente Tilburg voor het organiseren van het programma Meerstemmigheid, een serie online bijeenkomsten over de veranderde waardering voor de beeldengroep in het Wilhelminapark. Als nazaten van onze tot slaaf gemaakte Afrikaanse voorouders, willen wij bijdragen aan deze meerstemmigheid en ons perspectief inbrengen om het dominante eurocentrische narratief van deze beeldengroep te vervangen.

Afrifobie en symbolisch geweld

De beeldengroep herdenkt de Tilburgse missionaris Petrus Donders als 'apostel der melaatsen', als symbool van barmhartigheid. Geknielend aan zijn voeten zien we een man van Afrikaanse afkomst, gekleed in een lendendoek, zijn handen gewikkeld in een doek.

De beeldengroep vertelt het eurocentrisch narratief:

- De 'ander' is minder en niet geciviliseerd - de Afrikaanse man is een figurant in het verhaal van de witte missionaris. Hij heeft geen naam. Zijn verhaal wordt niet verteld. Petrus Donders vond dat de Afrikanen halve wilden waren, dat ze geen echt geloof hadden [*brieven Petrus Donders*].
- De 'ander' bestaat 'bij de gratie van' - de Afrikaanse man is iemand die spiritueel gered en lichamelijk geholpen moet worden. Petrus Donders wijdde zijn leven aan de kerstening van tot slaaf gemaakte Afrikanen en de inheemse Surinaamse bevolking. Hij wilde ze dopen om ze een beter mens te laten worden, om ze beter in hun lot te kunnen laten schikken.
- De keerzijde van het eigen systeem wordt niet belicht - kerstening en missionering gaan hand in hand met machtspolitiek en eigenbelang, christelijkheid met witte dominantie en superioriteit. Donders vernietigde in Suriname materieel en immaterieel erfgoed van de Marron-gemeenschappen en inheemse stammen, óns erfgoed [*vernietiging van een groot aantal heiligdommen van de gemeenschappen door Petrus Donders*]

<https://www.brabantserfgoed.nl/page/5635/peerke-donders>; verbod Afrikaanse rouwzang door Petrus Donders [https://nl.wikipedia.org/wiki/Batavia_\(Coppename,_Suriname\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Batavia_(Coppename,_Suriname)) (onder het kopje "Rooms-katholieke missie").

- Verheerlijking – de 'naasten'liefde van Petrus Donders wordt vereerd en aanbeden. Naast de zalig- en bijna heiligverklaring bestaat er een gedenksteen bij het geboortehuis van Petrus Donders, een Peerke Donderskapel, een Peerke Donderspark, een Peerke Dondersmonument en een Peerke Donders Paviljoen.

De wortel van racisme ligt in dit eurocentrisch, wit superieur denken. Is de hand van de missionaris op het hoofd van de naamloze geknielde zwarte man, vanuit het eurocentrisch perspectief feitelijk anders dan de knie van de politieagent in de nek van George Floyd?

Historisch rechtsherstel

Als nazaten van onze tot slaaf gemaakte Afrikaanse voorouders werken wij aan het blootleggen en analyseren van de effecten van dit eurocentrisch denken. Het is belangrijk om ons bewust te zijn van deze historische patronen die bewust of onbewust nog steeds leiden tot marginalisering en uitsluiting van Nederlanders van Afrikaanse afkomst. We zijn dit verplicht aan onze voorouders, aan onszelf en onze kinderen. De Afrikaanse man in de beeldengroep was een mens. Een mens die zijn naam is ontnomen, zijn taal is ontnomen, zijn land en familie is ontnomen, zijn wortels zijn ontnomen, zijn identiteit en zijn menselijkheid zijn ontnomen.

Afrikaanse nazaten willen een nieuwe menselijkheid – een gedékoloniseerde menselijkheid, vrij van de besmettelijkheid van witte verachting. Een nieuwe menselijkheid voor de zwarte én witte mens. Predikant Allan Boesak: *"Een proces waarin tevens de witte superioriteit ge-ontmythologiseerd wordt en wit leven gehumaniseerd wordt uit zijn afgoddelijke absurditeit en zwart leven uit zijn lasterlijke minder-menselijkheid."* [uit: 'Gedékolonialiseerde menselijkheid' gepubliceerd in TussenRuimte 2020/04]

Kinderen leren door de beelden die ze te zien krijgen en ontwikkelen op die manier hun identiteit en zelfbeeld. Vooroordelen vormen zich al op jonge leeftijd. Zowel zwarte als witte kinderen zouden in hun leefomgeving geen overblijfselen moeten zien van 'scheve verhoudingen uit het verleden'. Foute associaties worden zo snel gemaakt en is schadelijk voor hun ontwikkeling. Kinderen zijn onze toekomst!

Toelichtingsbord

Wij zijn op de hoogte van het feit dat er al sinds 2018 sprake is van het voornemen tot plaatsen van een toelichtingsbord bij de beeldengroep. Dit bord zou de historische figuren van de beeldengroep moeten contextualiseren zodat wij ernaar kunnen kijken in de tijdgeest van toen. "Maar wiens tijdgeest?" vroeg een van de deelnemers aan de discussiereeks zich terecht af. En vanaf welke leeftijd is deze context te bevatten? Wij zijn van mening dat de complexiteit van de meerstemmigheid niet vertaald kan worden naar één enkel bord. Dit kan wel in educatieve programma's, op scholen, in musea, in publicaties en wetenschappelijk onderzoek naar bijvoorbeeld zending en missie in relatie tot het koloniaal verleden.

Het idee dat een toelichtingsbord bij de beeldengroep een oplossing biedt om de meerstemmigheid te weerspiegelen, getuigt net zoveel van wit superieur denken als de beeldengroep dat doet. Wij kunnen

nu als gemeenschap laten zien dat we hebben geleerd van het verleden, dat ons normbesef nu anders is dan in het verleden en dat we daadwerkelijk willen afrekenen met het in stand houden van raciale ongelijkheid voor alle niet witte mensen.

Gemeenschappelijke toekomst

De discussie over de beeldengroep vindt plaats in een tijd waarin musea, archieven en andere educatieve en culturele instellingen in het proces zitten van dekoloniseren van hun collecties en producties. Ook gemeenten zijn op verschillende manieren bezig met het dekoloniseren van het publieke terrein. Dit proces van transformatie zal de komende tientallen jaren niet zijn afgerond. Wij zullen dit proces blijven ondersteunen en aandacht blijven vragen voor het herschrijven van onze koloniale geschiedenis. Samen kunnen we zorgen voor een gemeenschappelijke toekomst op het fundament van gelijkheid, gelijkwaardigheid en gelijke kansen.

Gelet op al het bovenstaande leggen wij daarom bij de gemeente het verzoek neer om de beeldengroep te verwijderen uit de publieke ruimte. Ubuntu, ik ben omdat wij zijn.

Hoogachtend,

Namens Ubuntu Connected Front (UCF) en onderstaande organisaties,

Dhr. K.L.L. Cuvalay, voorzitter Ubuntu Connected Front Tilburg

E-mail cuvalay.kandidaat3@ubuntuconnectedfront.com

Tekenende organisaties:

- Ubuntu Connected Front <https://ubuntuconnectedfront.com/>
- D'HERO Movement <https://www.facebook.com/dheromovement/>
- Landelijk Platform Slavernijverleden <https://platformslavernijmonument.nl/>
- Stichting Verslavings- en Psychosociale zorg "The Quill" <http://foundationthequill.com/>
- Global African Congress, Verenigd Koninkrijk <https://www.gacuk.org.uk/>
- National Union of Rail, Maritime and Transport Workers, Verenigd Koninkrijk <https://www.tuc.org.uk/unions/rmt>

NB Deze brief is tevens gepubliceerd op de website <https://ubuntuconnectedfront.com> en Facebook-pagina www.facebook.com/ubuntucf van de politieke partij Ubuntu Connected Front (UCF). Namen van organisaties die in een later stadium de brief nog zullen ondertekenen, worden aan de brief op de UCF-website toegevoegd.